

ONTWERPBESLUIT WET NATUURBESCHERMING VAN GEDEPUTEERDE STATEN VAN
GELDERLAND

Wet natuurbescherming hoofdstuk 3, ontheffing soorten

Datum besluit : 16 augustus 2017
Onderwerp : Wet natuurbescherming – 2017-005459 - gemeente Zaltbommel
Activiteit : Onderhoud aan woningen aan de Vrijheidslaan en omgeving en de
Hovendsedijk te Brakel
Verlenen/weigeren : verlenen ontheffing

Aanvrager : Woningcorporatie De Kernen
Zaaknummer : 2017-005459

Beslissing van GEDEPUTEERDE STATEN VAN GELDERLAND op het verzoek van Woningcorporatie De Kernen, Korenstraat 1, 5321 GV Hevel, hierna te noemen de aanvrager, van 4 april 2017 om een ontheffing op grond van de Wet natuurbescherming, hierna de Wnb.

De opbouw van deze beslissing is als volgt:

- Allereerst wordt de ingediende *aanvraag en het procesverloop* toegelicht;
- Daarna volgt het *besluit* met inbegrip van de voorschriften;
- Onder het kopje '*beoordeling*' wordt de onderbouwing van het besluit gegeven;
- De beslissing wordt afgesloten met enkele algemene bepalingen en een toelichting op het verdere procesverloop ('*overige verplichtingen*' en '*zienswijzen*').

AANVRAAG EN PROCESVERLOOP

Op 4 april 2017 ontvingen wij een aanvraag van Woningcorporatie De Kernen voor een ontheffing in het kader van hoofdstuk 3 van de Wnb voor het beschadigen of vernielen van nesten, voortplantings- of rustplaatsen van de Huismus en de Gewone dwergvleermuis.

De ontheffing wordt aangevraagd voor groot onderhoud aan woningen aan de Vrijheidslaan en omgeving en de Hovendsedijk te Brakel.

De ontheffing wordt aangevraagd in het kader van de in de wet genoemde belangen voor de volksgezondheid of de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten.

De aanvraag maakt onderdeel uit van deze ontheffing.

Er wordt geen gebruik gemaakt van een gedragscode.

De volgende documenten zijn gebruikt bij de beoordeling van de aanvraag:

- Ondertekend aanvraagformulier, d.d. 3-4-2017;
- Activiteitenplan groot onderhoud/renovatie Hovendsedijk en Vrijheidslaan e.o. te Brakel, kenmerk 2017-684-12150, Loo Plan, d.d. 30-3-2017;
- Aanvullende informatie, d.d. 31-7-2017 en 3-8-2017;
- Quicksan en Nader onderzoek Natuurbescherming Hovendsedijk en Vrijheidslaan e.o. te Brakel, kenmerk 2017-684-12616, Loo Plan, d.d. 3-8-2017.

Op deze aanvraag is afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht van toepassing verklaard.

BESLUIT

Gedeputeerde Staten van Gelderland

HEBBEN BESLOTEN

gelet op artikel 3.3, lid 1 (Vogelrichtlijnsoorten) en artikel 3.8, lid 1 (Habitatrichtlijnsoorten) van de Wet natuurbescherming

ONTHEFFING TE VERLENEN

aan Woningcorporatie De Kernen, Korenstraat 1, 5321 GV Hevel;

voor de soorten, de verbodsbepalingen en de wettelijke belangen zoals weergegeven in tabel 1.

Op grond van artikel 5.3, lid 1 van de Wnb zijn aan deze ontheffing de volgende voorschriften verbonden:

Algemene voorschriften

1. De ontheffing geldt voor het gebied zoals aangegeven op de kaart in bijlage 1.
2. De ontheffing geldt uitsluitend voor de soorten, verboden en belangen zoals weergegeven in tabel 1.

Tabel 1 Soorten, verboden en belangen

Soort	Verbod		Belang ¹
Huismus (<i>Passer domesticus</i>)	Artikel 3.1 lid 2	Het beschadigen, vernielen of wegnemen van nesten of rustplaatsen	A
Gewone dwergvleermuis (<i>Pipistrellus pipistrellus</i>)	Artikel 3.5 lid 4	Het beschadigen of vernielen van voortplantings- of rustplaatsen	B

¹ Belangen:

A. Artikel 3.3, lid 4 onder b1 van de Wnb: in het belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid.
B. Artikel 3.8, lid 5 onder b3 van de Wnb: in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten.

3. De ontheffing is geldig tot en met 31 december 2018.
4. Deze ontheffing wordt uitsluitend gebruikt door (medewerkers van) de ontheffinghouder of aantoonbaar in opdracht van de ontheffinghouder handelende (rechts)personen. De ontheffinghouder blijft daarbij verantwoordelijk voor de juiste naleving van deze ontheffing.
5. De in voorschrift 4 genoemde (rechts)personen beschikken op de plaats waar de vergunde activiteit wordt uitgevoerd over een (digitale) kopie van deze ontheffing, en toont deze op verzoek aan de daartoe bevoegde toezichthouders en opsporingsambtenaren.
6. De in voorschrift 4 genoemde (rechts)personen zijn op de hoogte van de inhoud en het doel van deze ontheffing en de daaraan verbonden voorschriften, zodanig dat zij daar ook invulling en uitvoering aan kunnen geven.
7. Minimaal twee weken voor aanvang van de werkzaamheden en binnen twee weken na realisering van de activiteit/het project moet melding worden gedaan van de datum van start en afronding van de werkzaamheden aan de Provincie Gelderland, via e-mailadres post@gelderland.nl, onder vermelding van het zaaknummer 2017-005459.
8. Indien de ontheffinghouder de ontheffing in zijn geheel wil overdragen dan dient voor deze naamswijziging toestemming te worden gevraagd bij de Provincie Gelderland, via emailadres post@gelderland.nl, onder vermelding van het zaaknummer 2017-005459.
9. De ontheffinghouder dient contact op te nemen met de Provincie Gelderland indien andere beschermde soorten worden aangetroffen of andere verbodsbepalingen worden overtreden.

Specifieke voorschriften

10. U dient de maatregelen voor de Huismus en de Gewone dwergvleermuis uit te voeren zoals beschreven in bijlage 2.
11. U dient minimaal 3 maanden voorafgaand aan de werkzaamheden 2 tijdelijke alternatieve voorzieningen in de vorm van kasten voor de Huismus te realiseren. De openingen van de voorzieningen dienen minimaal 50 centimeter uit elkaar liggen of de ene nestingang dient niet zichtbaar te zijn voor de huismus die in de andere nestingang zit. De voorzieningen dienen geclusterd op minimaal 3 meter hoogte geplaatst te worden, een minimale broedruimte van 15 x 8 centimeter te hebben, bij voorkeur op een noord of oost expositie of een ligging in de schaduw van een dakgoot geplaatst te worden met continu voldoende dekking, slaap- en foerageermogelijkheden en veiligheid tegen predatoren.
12. U dient de werkzaamheden buiten de kwetsbare broedperiode van de Huismus en de paarperiode van de Gewone dwergvleermuis uit te voeren. Deze loopt globaal van maart tot en met half oktober. Voor de Huismus dient er tevens buiten de vorstperioden gewerkt te worden.
13. Het ongeschikt maken van de paarverblijfplaats van de Gewone dwergvleermuis dient buiten de paarperiode van de soort plaats te vinden, oftewel vóór half augustus of ná half oktober.
14. U dient permanente voorzieningen voor de Gewone dwergvleermuis inwendig in de te renoveren woningen te realiseren en deze dient beschikbaar te zijn voor de volgende paarperiode van de soort.
15. De werkzaamheden worden uitgevoerd onder begeleiding van een deskundige op het gebied van de Huismus en de Gewone dwergvleermuis.
16. De deskundige op het gebied van de Huismus en Gewone dwergvleermuis houdt alle bevindingen bij in een logboek / verslag en heeft deze beschikbaar op het project. Daarnaast wordt het logboek / verslag uiterlijk 2 weken na afronding van de werkzaamheden aan de Provincie Gelderland, via emailadres post@gelderland.nl, onder vermelding van het zaaknummer 2017-005459. Tevens moet in het verslag worden vermeld op welke data de deskundige aanwezig was, welke werkzaamheden zijn uitgevoerd en (indien van toepassing) hoeveel exemplaren van welke soorten op welke locatie zijn waargenomen.

BEOORDELING

Project

In de aanvraag beschreven project

De aanvrager is voornemens groot onderhoud uit te voeren aan 22 woningen in de Hovendsedijk en de Vrijheidslaan en omgeving in Brakel. Een belangrijk onderdeel hierbij is dak- en gevelisolatie van de woningen.

Onderzoek

In de aanvraag beschreven wijze van uitvoering van het onderzoek

Gierzwaluw

Tijdens de quickscan op 2 juni 2016 is de geschiktheid van het plangebied voor gierzwaluwnesten in kaart gebracht. Tijdens dit bezoek zijn de potenties voor gierzwaluw als zeer laag ingeschat.

Het betreffen projectwoningen met slechts een bouwlaag, geen ruimte voor nesten en geschiktere woningen in de omgeving. Om nesten in de projectwoningen volledig uit te sluiten, is de aanwezigheid van gierzwaluwen tijdens 2 veldbezoeken gecontroleerd. De onderzoekronden zijn uitgevoerd tussen 1 juni en 15 juli 2016. De belangrijkste aanwijzing voor het lokaliseren is het laag overvliegen in de nabijheid van gebouwen. Daarna is gericht naar nestplaatsen gezocht. Dit geeft inzicht in het aantal verblijfplaatsen en waar in de gebouwen de dieren nestelen.

Huismus

Tijdens de quickscan is een inschatting van de geschiktheid van de projectwoningen gemaakt. Hieruit kwam naar voren dat de projectwoningen in de Vrijheidslaan en omgeving ongeschikt zijn voor de Huismus vanwege de goed sluitende vogelschroot onder de pannen en de afwezigheid van andere nestgelegenheden of huismussen. Aan de Hovendsedijk zijn de potenties voor de soort ook laag ingeschat, maar door een waargenomen zangpost op Hovendsedijk 22A zijn huismussen niet volledig uit te sluiten. Hierdoor is alsnog onderzoek uitgevoerd, maar is het onderzoek licht afgeweken van de soortenstandaard Huismus. In plaats van 4 bezoeken tussen 10 maart en 20 juni zijn 4 bezoeken tussen 2 juni en 30 juni 2016 aan het gebied gebracht. Hierdoor was het niet mogelijk een tussenliggende periode van 10 dagen te hanteren. Op grond van best professional judgement heeft de afwijking van de soortenstandaard geen invloed op het aantal nestlocaties. De overzichtelijkheid van het gebied (2 projectwoningen) en de matige geschiktheid voor huismussen spelen hierbij een belangrijke rol.

Vleermuizen

Er zijn 4 veldbezoeken in 2016 uitgevoerd; een ochtend- en een avondronde in het voorjaar en 2 avondronden in het najaar onder gunstige weersomstandigheden. Per ronde hebben 2 ecologen met behulp van een batdetector en een tracklog het plangebied onderzocht. Bij alle veldbezoeken is ook de directe omgeving van de onderzoeksobjecten bekeken om zo een betere indruk te krijgen van de vleermuisfuncties.

Voor het onderzoek naar de Laatvlieger is het eerste veldbezoek als ijkpunt gebruikt, waarbij afhankelijk van het aantal waargenomen exemplaren van de soort een tweede avondbezoek in het voorjaar wordt gebracht. Laatvliegers blijken zelden solitair een verblijfplaats te hebben en pas bij waarnemingen van meerdere dieren is een mogelijke verblijfplaats in de directe omgeving aanwezig. Aan de Hovendsedijk 26/28 zijn meerdere foeragerende laatvliegers waargenomen. Vermoedelijk bevindt zich achter de luiken een zomerverblijf van de dieren die in de omgeving foerageren. Omdat de twee projectwoningen in dit deelgebied veel minder geschikt zijn en in een oogopslag goed te overzien, zijn verblijfplaatsen van laatvliegers in de projectwoningen uitgesloten. In de Vrijheidslaan en omgeving zijn nagenoeg geen laatvliegers aangetroffen; daarom is volstaan met een avondronde in de voorzomer.

In de aanvraag beschreven ecologische waarden

Gierzwaluw

In de omgeving van de projectwoningen zijn 7 nesten van gierzwaluwen aangetroffen. Tijdens het veldbezoek van 8 juni 2016 zijn maximaal 12 laagvliegende gierzwaluwen waargenomen. Dit duidt op 8 nesten. Dit betekent dat er 1 nest niet gelokaliseerd is. Omdat op quickscan-niveau de woningen als 'ongeschikt voor gierzwaluwen' zijn beoordeeld, wordt ervan uitgegaan dat het 'ontbrekende nest' in een niet-projectwoning zit. In het deelgebied Hovendsedijk zijn geen laagvliegende gierzwaluwen waargenomen. Ook zijn geen nesten gelokaliseerd.

Huismus

Er zijn geen zekere nesten van de Huismus in de projectwoningen aangetroffen. Omdat er wel een zangpost in een projectwoning aanwezig was, wordt vanuit het oogpunt van zorgvuldigheid van 1 huismusnest in de projectwoningen uitgegaan.

Vleermuizen

De Gewone dwergvleermuis is verspreid over het onderzoeksgebied foeragerend waargenomen. Er is 1 paarverblijfplaats in een projectwoning te onderscheiden door baltende mannetjes te karteren.

In de wijde omgeving van het plangebied zijn 5 paarverblijfplaatsen van de Ruige dwergvleermuis vastgesteld. De projectwoningen spelen geen rol van betekenis als verblijfplaats voor de soort.

Er zijn meerdere foeragerende exemplaren van de Laatvlieger aan de Hovendsedijk 26/28 waargenomen. Vermoedelijk bevindt zich achter de luiken een zomerverblijfplaats van dieren die in de omgeving foerageren.

Bij de analyse van de opnamen blijkt 1 opname van een Gewone grootoorvleermuis te zijn geregistreerd in de directe omgeving van het projectgebied. Het belangrijkste foerageergebied van de Gewone grootoorvleermuis bevindt zich waarschijnlijk in de bossen en lanen van Landgoed Brakel, grenzend aan het projectgebied. Vermoedelijk wordt het onderzoeksgebied af en toe door foeragerende dieren bezocht.

De Rosse vleermuis is vooral in de Vrijheidslaan en omgeving waargenomen. Het betreft hier foeragerende dieren die, net als de Gewone grootoorvleermuis, sporadisch van de wijk gebruikmaken. Ook voor de Rosse vleermuis ligt de kern van het foerageergebied vermoedelijk ten oosten van het projectgebied op Landgoed Brakel.

Samengevat is er 1 paarverblijfplaats van de Gewone dwergvleermuis binnen het plangebied vastgesteld.

In de aanvraag beschreven factoren die effecten kunnen veroorzaken

- Optische verstoring;
- Geluidverstoring;
- Lichtverstoring;
- Ruimtebeslag.

In de aanvraag beschreven effecten van het project op de ecologische waarden

Gierzwaluw

Doordat er geen nesten van de Gierzwaluw in het projectgebied zijn vastgesteld, zijn er geen effecten te verwachten.

Huismus

De aangetroffen nest van de Huismus gaat door de werkzaamheden verloren.

Gewone dwergvleermuis

De aangetroffen paarverblijfplaats van de Gewone dwergvleermuis gaat door de werkzaamheden verloren.

Overige vleermuizen

De Gewone grootoorvleermuis heeft een belangrijk foerageergebied net buiten het projectgebied. De werkzaamheden kunnen versturende effecten hebben op het foerageergebied.

In de aanvraag beschreven preventieve maatregelen

Door tijdens de werkzaamheden geen verlichting toe te passen, worden negatieve effecten voor de foerageerfunctie van de Gewone grootoorvleermuis vermeden.

In de aanvraag beschreven gedragscode

Uit de aanvraag blijkt dat geen gebruik gemaakt wordt van een gedragscode.

Nu preventieve maatregelen, ter voorkoming van overtreding van de in hoofdstuk 3 van de Wnb vermelde verboden, niet in deze aanvraag zijn opgenomen en er geen gedragscode van toepassing is, is voor het uitvoeren van de aangevraagde activiteit een ontheffing nodig.

In de aanvraag beschreven mitigerende maatregelen

Huismus

- Ophangen 2 tijdelijke kasten (Systeemkast eco of vergelijkbaar) voor half mei 2017 aan huizen in de nabijheid van huidige verblijfplaatsen;
- Geen werkzaamheden uitvoeren aan de huidige verblijfplaatsen in de meest kwetsbare periode van half mei tot en met half augustus;
- De versturende werkzaamheden worden enkel uitgevoerd onder voor de Huismus gunstige weersomstandigheden, waarbij de dieren niet of nauwelijks gebruikmaken van hun nestverblijven;
- Het ongeschikt maken van de huidige verblijfplaats vindt enkele dagen voor de werkzaamheden plaats door het verwijderen van de pannen bij goed weer of door het aanbrengen van netten na controle of er geen huismussen meer op het nest zitten
- Realiseren van 28 meter mussenvide, minimaal 56 nestplekken, als permanente verblijfplaats;
- De maatregelen worden begeleid door een ter zake kundig ecooloog op het gebied van de Huismus.

Gewone dwergvleermuis

- Geen werkzaamheden uitvoeren aan de huidige verblijfplaatsen in de meest kwetsbare periode van half augustus-eind september;
- Werkzaamheden bij huizen met verblijfplaatsen vangen pas aan na het paarseizoen, dus na 1 oktober en zijn afgerond voor half februari;
- Twee weken voor aanvang van de werkzaamheden worden bij de woningen met paarverblijf exclusion flaps over alle mogelijke uitvliegopeningen aangebracht om zeker te zijn dat geen vleermuizen meer aanwezig zijn bij de start van de werkzaamheden;
- Realiseren van 4 permanente verblijfplaatsen in de vorm van 2 x 2 geschakelde inbouwkasten op kopse gevels van projectwoningen. Permanente alternatieve verblijfplaatsen worden op ongeveer dezelfde plaats gerealiseerd als de huidige paarverblijfplaats
- De maatregelen worden begeleid door een ter zake kundig ecooloog op het gebied van de Gewone dwergvleermuis.

In de aanvraag beschreven overtreding van verbodsbepalingen

Aan de hand van het voorgaande is in de aanvraag bepaald welke verbodsbepalingen worden overtreden. Dit is aangegeven in het aanvraagformulier. Er is ontheffing aangevraagd voor de soorten en verboden genoemd in tabel 1.

Beoordeling

Beoordeling van de resultaten van het ecologisch onderzoek

Wij hebben het ecologisch onderzoek beoordeeld en wij oordelen dat het onderzoek voor wat betreft vleermuizen niet op de juiste wijze is uitgevoerd en compleet is. Daarom is verzocht een aanvullend vleermuisonderzoek te verrichten. Het onderzoek naar de Gierzwaluw en de Huismus is niet conform de soortenstandaard Gierzwaluw / Huismus uitgevoerd, maar met een nadere onderbouwing van de aanvrager voldoende bevonden. Wel is voor de Huismus een aanvullend voorschrift opgenomen met betrekking tot het tijdig realiseren van tijdelijke alternatieve voorzieningen.

We kunnen ons daarom gedeeltelijk vinden in de beoordeling van de te verwachten beschermde soorten in het projectgebied en de te verwachten effecten op deze beschermde soorten door de uitvoering van het aangevraagde project.

Gierzwaluw

Er is een soortgericht onderzoek met 2 veldbezoeken uitgevoerd. Dit wijkt af van de 3 inventarisatiemomenten genoemd in de Soortenstandaard Gierzwaluw. Na om een nadere onderbouwing van de ongeschiktheid van de woningen te hebben gevraagd, gaf de aanvrager aan dat bij nader inzien tijdens de quickscan aanwezigheid van de soort in het projectgebied uitgesloten kon worden. Door beperkte hoogte van de daken in combinatie met de aanwezigheid van beplanting en/of uitbouwtes is er onvoldoende vrije uitvliegruimte voor de soort. Daarnaast is er geen ruimte in de vorm van kieren of ontbrekende stenen onder de dakrand die geschikt is en zijn er geen gebruikssporen midden in het seizoen aangetroffen. Ook zijn nagenoeg alle woningen in de directe omgeving geschikt, waar tevens nesten van de Gierzwaluw zijn aangetroffen. Gezien de resultaten van de quickscan en de aanvullende veldbezoeken en de bouwstijl van de te renoveren woningen is het voldoende aannemelijk gemaakt dat de Gierzwaluw niet in het projectgebied aanwezig is.

Huismus

Het huismussenonderzoek is niet conform de Soortenstandaard Huismus uitgevoerd. Er zijn 4 veldbezoeken in de Hovendsedijk in de maand juni afgelegd. Hierdoor wordt niet voldaan aan de tussenliggende periode van 10 dagen tussen de bezoeken en de meest gunstige periode voor het aantonen van afwezigheid van huismussen. Echter is er een waarneming gedaan van een zangpost in de directe omgeving, waardoor uit zorgvuldigheid 1 nest van de soort in dit deelgebied wordt vastgesteld.

Omdat er in dit deelgebied 2 woningen gerenoveerd worden en 1 nest is vastgesteld, is de onderzoeksinspanning voldoende bevonden om meerdere nesten van de Huismus uit te sluiten. Het gebied Vrijheidslaan en omgeving is 1 keer bezocht, omdat dit deelgebied ongeschikt wordt geacht vanwege de aanwezigheid van vogelschroot en het ontbreken van andere nestgelegenheden; sneldek dakpannen die strak aansluiten en geen dakramen met geschikte kieren. Daarnaast zijn er geen enkele zicht- of zangwaarnemingen gedaan die wijst op aanwezigheid van huismussen in dit gebied. Doordat het tevens lage woningen met enkel een begane grond betreffen en er andere geschiktere woningen in de buurt staan, is het aannemelijk dat de Huismus in de te renoveren woningen in dit deelgebied afwezig is.

Als aanvullende maatregel dient er voor de Huismus voldoende rekening gehouden te worden met de gewinningstijd, waarin de soort de alternatieve voorzieningen kan vinden en in gebruik kan nemen.

Vleermuizen

Het onderzoek naar vleermuizen is niet voldoende bevonden om de functionaliteit van het plangebied voor vleermuizen te kunnen bepalen. Het onderzoek is niet conform het Vleermuisprotocol 2013 uitgevoerd, omdat er niet te allen tijde voldoende overzicht over het projectgebied is gehouden. Uitvliegende dieren kunnen makkelijk worden gemist, omdat een groter gebied in één keer moet worden overzien. Hierdoor is het aannemelijk dat er voortplantings- of rustplaatsen van vleermuizen zijn gemist. Daarnaast is er onvoldoende onderbouwd waarom na de eerste inventarisatieronde voortplantings- of rustplaatsen van de Laatvlieger uitgesloten kunnen worden. De aanvrager is daarom akkoord gegaan met het doen van een extra veldbezoek met 2 ecologen. Deze heeft op 1 augustus 2017 plaatsgevonden. Tijdens dit bezoek zijn geen extra voortplantings- of rustplaatsen van vleermuizen vastgesteld. De Gewone dwergvleermuis is wel regelmatig foeragerend aangetroffen in de nabijheid van de projectwoningen. Ook is vastgesteld dat de dieren van buiten het onderzoeksgebied invlogen. De Rosse vleermuis is enkele malen overvliegend waargenomen.

In het zuidelijk deelgebied zijn 3 laatvliegers en in het noordelijk deelgebied zijn 2 laatvliegers foeragerend en overvliegend waargenomen. Verblijfplaatsen worden gezien de hoogte van de woningen en de bouwstijl hier ook niet verwacht.

Wij beoordelen dat door het doen van een extra veldbezoek er voldoende onderzoeksinspanning is geleverd en daarmee andere voortplantings- of rustplaatsen van vleermuizen uitgesloten kunnen worden.

In het kader van zorgvuldig handelen dient het ongeschikt maken van de aanwezige paarverblijfplaats buiten de paarperiode van de Gewone dwergvleermuis plaats te vinden.

Op basis van het voorgaande hebben wij bepaald voor welke (aangevraagde) soorten welke verbodsbepalingen worden overtreden. Deze zijn weergegeven in tabel 1. Voor deze soorten en verboden wordt de ontheffing verleend. Dit komt overeen met de aangevraagde soorten en verboden.

Om ervoor te zorgen dat de maatregelen worden uitgevoerd zijn deze tevens in de voorschriften opgenomen.

Andere bevredigende oplossing

In de aanvraag beschreven andere bevredigende oplossingen

Alternatieve locatie

De werkzaamheden zijn locatiegebonden. Alternatieve locaties voor de uitvoering van de werkzaamheden zijn dan ook niet aan de orde.

Alternatieve wijze van uitvoering

De nu voorgestelde werkwijze is afgestemd op de nu aanwezige beschermde dieren. Een alternatieve inrichting, door bijvoorbeeld het aanbrengen van nog meer voorzieningen, biedt geen meerwaarde doordat de verblijfplaatsen al gemitigeerd worden boven de compensatiefactor. Voor vleermuizen wordt een upgrade van het gebied bewerkstelligd worden door het plaatsen van inbouwkasten die ook geschikt zijn als klein kraam- of winterverblijf.

Alternatieve periode van uitvoering

De nu voorgestane planning is een optimalisatie van de werkzaamheden binnen de randvoorwaarden van een zo gering mogelijke verstoring voor de aanwezige beschermde soorten.

Beoordeling van de andere bevredigende oplossingen

Er zijn geen alternatieve locaties, wijze van uitvoering en periodes voorhanden die minder negatieve effecten op de Huismus en de Gewone dwergvleermuis hebben.

Conclusie

Er bestaat geen andere bevredigende oplossing.

Belang

In de aanvraag beschreven belang(en)

In de aanvraag is bepaald welke wettelijke belangen op het project van toepassing zijn. Dit is aangegeven in tabel 1.

Ontheffing wordt aangevraagd in het belang van de volksgezondheid. Als er niet wordt geïsoleerd, leidt dit tot overlast door vocht, waardoor schimmels in de woningen ontstaan. Het RIVM zegt hierover het volgende: "In onderzoek is een consistente associatie gevonden tussen vocht in de woning en het voorkomen van luchtwegsymptomen zoals hoesten en piepen.

Blootstelling aan vochtige woonomstandigheden of schimmel geeft een verhoogd risico op het ontstaan van astma, verergering van astma, luchtwegklachten en luchtweginfecties. Vochtproblemen ontstaan in een woning wanneer vochtige lucht door onvoldoende ventilatie blijft hangen. Dit vocht kan afkomstig zijn van bijvoorbeeld koken, douchen of afwassen. Sommige woningen hebben door een bouwkundig gebrek al vochtproblemen. Door verbeteringen in de bouw is een afname in vochtproblemen te zien. Er bestaan verschillende wetten, richtlijnen en besluiten die het binnenmilieu moeten bevorderen, bijvoorbeeld het Bouwbesluit, de Tabakswet en de Warenwet. Het verbeteren van het binnenmilieu in woningen, scholen en kindercentra is een van de speerpunten van de overheid in de Nationale Aanpak Milieu en Gezondheid.”

Beoordeling van belangen

Wij kunnen instemmen met de in de aanvraag beschreven belangen. Het betreft de belangen die zijn weergegeven in tabel 1.

Gunstige staat van instandhouding

In de aanvraag beschreven effect op de staat van instandhouding van de desbetreffende soorten

De aangetroffen beschermde gewone dwergvleermuizen en huismussen vormen geen populatie op zichzelf, maar maken deel uit van een metapopulatie die de hele bebouwde kom van Brakel omvat. Door het aanbrengen van tijdelijke en permanente voorzieningen zijn er geen effecten te verwachten op de gunstige staat van instandhouding. In Nederland zijn Huismus en Gewone dwergvleermuis relatief algemene soorten. De soorten komen nagenoeg overal voor waar bebouwing aanwezig is, zeker in een dorp met de omvang van Brakel. Bij het onderzoek zijn ook buiten het plangebied verblijfplaatsen van beide soorten waargenomen. De projectwoningen maken deel uit van het leefgebied van de soorten, maar zijn niet van essentieel belang voor het voortbestaan van de populaties aangezien er ook veel nesten en verblijfplaatsen buiten het plangebied vallen. Ook worden de verblijfplaatsen die verloren gaan gecompenseerd.

Beoordeling van de effecten op de staat van instandhouding van de desbetreffende soorten

Huisumus

Door de werkzaamheden wordt 1 nest van de Huismus aangetast. Omdat er bij de te renoveren woningen 28 meter aan vogelvides wordt gerealiseerd, worden er meer nestplaatsen aangebracht dan gevraagd wordt vanuit de soortenstandaard Huismus. Tevens zijn in de omgeving van het projectgebied andere nesten van de soort aangetroffen. Door tevens tijdig voorafgaand aan de werkzaamheden alternatieve voorzieningen aan te bieden is het aannemelijk dat de Huismus in en in de omgeving van het projectgebied aanwezig blijft.

Gewone dwergvleermuis

De paarverblijfplaats van de Gewone dwergvleermuis wordt na de paarperiode van de soort aangetast. Ter mitigatie worden 4 alternatieve permanente voorzieningen in de vorm van geschakelde inbouwkasten gerealiseerd. Doordat de inbouwkasten tijdig voor de volgende paarperiode beschikbaar zijn en geplaatst worden bij het waargenomen territorium van de Gewone dwergvleermuis, is het aannemelijk dat de voorzieningen ontdekt en in gebruik genomen worden door de soort. Daarnaast zijn in de omgeving meerdere territoria van de soort vastgesteld.

Het uitvoeren van de maatregelen als bedoeld in de aanvraag leidt niet tot verslechtering van de staat van instandhouding van de Huismus en de Gewone dwergvleermuis.

Conclusie

Gelet op het voorgaande kan de gevraagde ontheffing worden verleend.

OVERIGE VERPLICHTINGEN

Wij wijzen u er op dat u zelf verantwoordelijk bent voor het verkrijgen van eventueel benodigde ontheffingen, vergunningen of toestemmingen op grond van andere wet- en regelgeving.

ZIENSWIJZEN

Gedurende de periode van terinzagelegging kunnen belanghebbenden schriftelijk of mondeling zienswijzen over het ontwerpbesluit naar voren brengen. Ingediende zienswijzen worden met het uiteindelijke besluit en de bijbehorende stukken ter inzage gelegd.

Schriftelijke zienswijzen kunnen worden gericht aan Gedeputeerde Staten van Gelderland, Postbus 9090, 6800 GX Arnhem, of aan post@gelderland.nl, onder vermelding van het zaaknummer dat op de eerste bladzijde van het ontwerpbesluit staat vermeld. Voor een mondelinge zienswijze of toelichting over het ontwerpbesluit kan contact worden opgenomen met het Provincieloket (telefoonnummer (026) 359 99 99).

Wij maken u erop attent dat alleen beroep tegen het uiteindelijke besluit kan worden ingediend als de indiener ook een zienswijze heeft ingebracht tegen het ontwerpbesluit en men belanghebbende is.

De periode van terinzagelegging is te vinden onder de technische informatie van de kennisgeving. Deze kennisgeving is in te zien op de website van Overheid.nl.

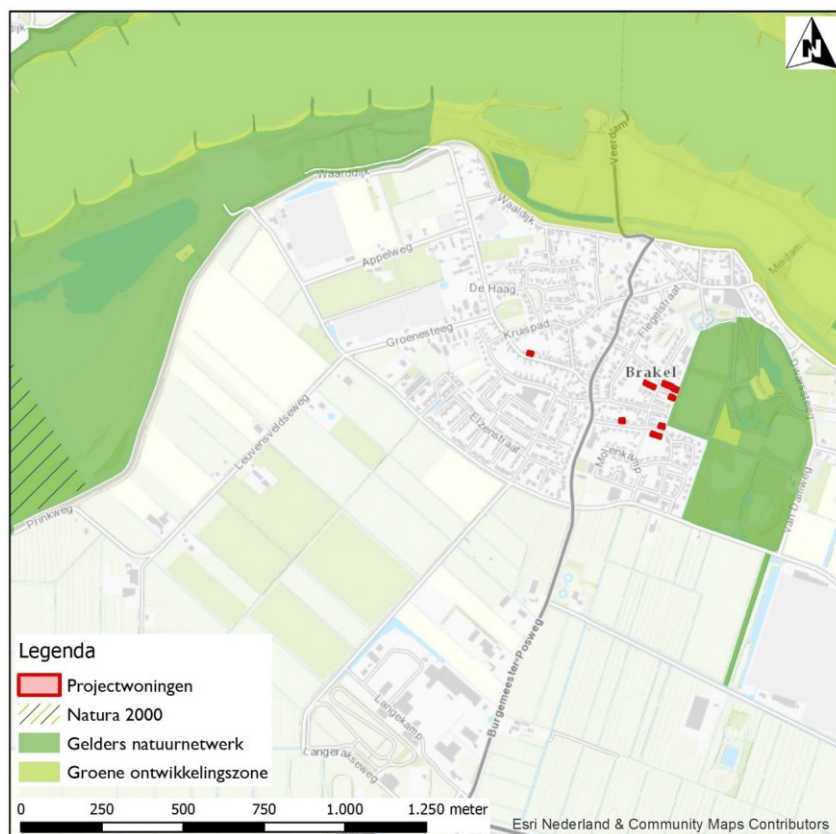
Arnhem, 16 augustus 2017

bijlagen:

- Bijlage 1: Kaart projectlocatie
- Bijlage 2: De te realiseren maatregelen voor de Huismus en de Gewone dwergvleermuis

BIJLAGE 1

Kaart projectlocatie

1 Adressen projectpanden

Straat	nr
Zalmstraat	9
Zalmstraat	11
Vrijheidslaan	10
Vrijheidslaan	12
Vrijheidslaan	14
Vrijheidslaan	16
Vrijheidslaan	26
Vrijheidslaan	28
Vrijheidslaan	68
Vrijheidslaan	70
Vrijheidslaan	72
Vrijheidslaan	74
Vrijheidslaan	76
Vrijheidslaan	78
Vrijheidslaan	80
Vrijheidslaan	82
Elftstraat	2
Elftstraat	4
Elftstraat	6
Elftstraat	8
Hovendsedijk	22
Hovendsedijk	22A

BIJLAGE 2

De te realiseren maatregelen voor de Huismus en de Gewone dwergvleermuis

Huisumus

Voor de huisumus is het de planning dat alle huizen in deelgebied Hovendsedijk geschikt worden als verblijfplaats voor huismussen. Ter compensatie van het tijdelijk ongeschikt maken van verblijfplaatsen, worden voor half mei 2017 2 mussenkasten in de directe omgeving opgehangen. Werkzaamheden aan woningen waar huismussen nestelen vinden niet in de meest kwetsbare periode (het broedseizoen, van half maart tot augustus) plaats. Voor werkzaamheden aan deze panden wordt een gewenningsperiode van 3 maanden, na het creëren van alternatieve permanente verblijfplaatsen gehanteerd. Bij plaatsing van de tijdelijke mussenkasten half mei 2017 kunnen werkzaamheden plaatsvinden vanaf half augustus (mits geen jongen of eieren meer op het nest aanwezig zijn). De versturende werkzaamheden (met name aan dak en goten) worden enkel uitgevoerd onder voor de huisumus gunstige weersomstandigheden (droog, niet vriezend en minder dan windkracht 6 Bft), waarbij de dieren niet of nauwelijks gebruikmaken van hun nestverblijven. Het ongeschikt maken van de huidige verblijfplaats vindt plaats 'in het werk' (door het verwijderen van de pannen bij goed weer), of door het aanbrengen van netten (na controle of er geen huismussen meer op het nest zitten), enkele dagen voor de werkzaamheden.

Samenvattend

1. Ophangen 2 tijdelijke kasten voor half mei 2017 aan huizen in de nabijheid van huidige verblijfplaatsen.
2. Geen werkzaamheden uitvoeren aan de huidige verblijfplaatsen in de meest kwetsbare periode (half mei – half augustus).
3. Tijdens de werkzaamheden 28 meter mussenvide (minimaal 56 nestplekken) als permanente verblijfplaats realiseren.

De maatregelen worden begeleid door een ter zake kundig ecooloog van Loo Plan die voldoet aan de criteria die in een ontheffing worden gesteld ten aanzien van de deskundigheid.

Gewone dwergvleermuis

Ter mitigatie van dit paarverblijf dienen in dit complex 4 alternatieve verblijfplaatsen gerealiseerd te worden. Hiertoe worden 2 x 2 geschakelde inbouwkasten op kopse kanten van de projectwoningen ingebouwd. Werkzaamheden bij huizen met verblijfplaatsen vangen pas aan na het paarseizoen (dus na 1 oktober) en zijn afgerond zijn voor half februari. Permanente alternatieve verblijfplaatsen worden op ongeveer dezelfde plaats gerealiseerd worden als de huidige, waardoor er geen verstoring plaats vindt en geen tijdelijke mitigatie is nodig. Twee weken voor aanvang van de werkzaamheden worden bij de woningen met paarverblijf exclusion flaps over alle mogelijke uitvliegopeningen aangebracht om zeker te zijn dat geen vleermuizen meer aanwezig zijn bij de start van de werkzaamheden. Met het realiseren van geschakelde inbouwkasten krijgt het complex een upgrade voor vleermuizen aangezien deze verblijven ook potentieel geschikt zijn als winterverblijf.

Samenvattend

1. Geen werkzaamheden uitvoeren aan de huidige verblijfplaatsen in de meest kwetsbare periode (half augustus-eind september).
2. Realiseren van 4 (2 x 2 geschakelde kasten) permanente verblijfplaatsen, ook geschikt als winterverblijf (potentiële upgrade van het gebied voor vleermuizen) op kopse gevels van projectwoningen.
3. De maatregelen worden begeleid door een ter zake kundig ecooloog van Loo Plan die voldoet aan de criteria die in een ontheffing worden gesteld ten aanzien van de deskundigheid.

Onderstaande kaart met een overzicht van de locaties van de permanente verblijfplaatsen voor de Huismus en de Gewone dwergvleermuis:

